

חוק הבלו על סוכר, תשי"ז-1957 *

הגדרות

1. בחוק זה –

- "המנהל" – מנהל המכס והבלו;
"סוכר" – סכרוזה מכל סוג שהוא ובכל צורה שהיא, לרבות מולסה;
"בית-חרושת" – חצריו של יצרן וכן כל מקום בו מיוצר סוכר;
"יצרן" – מי שמייצר סוכר;
"ייצור" – לרבות עיבוד והשבחה;
"חוק זה" – לרבות תקנות שהותקנו לפיו.

הטלת בלו על סוכר

2. (א) שר האוצר רשאי, בצו, להטיל בלו על סוכר המיוצר בישראל, בשיעורים שיקבע בצו, אם בדרך כלל, אם לסוגים של סוכר.

(ב) הבלו ייקבע בסכום קצוב ליחידה או באחוזים מהמחיר המשתלם ליצרן, או לקמ-עוני, או בסכום קצוב ובאחוזים כאמור יחד.

(ג) על צו לפי סעיף זה יחולו הוראות חוק מסי מכס ובלו (שינוי תעריף), תש"ט-1949¹, כאילו היה צו לפי סעיף 1 לאותו חוק.

3. (א) היו חילוקי דעות בדבר המחיר שעליו מתבסס חישוב הבלו כאמור בסעיף 2 (ב), יחליט המנהל.

קביעת מחיר וערר

(ב) הרואה עצמו מקופח בהחלטת המנהל לפי סעיף קטן (א) רשאי לערר עליה, תוך שלושים יום מהיום שבו נמסרה לו הודעה על קביעת המחיר כאמור, לפני ועדת ערר של שלושה שימונו על ידי שר המשפטים לאחר התייעצות עם שר האוצר (להלן – ועדת הערר); העורר יפקיד בידי המנהל את סכום הבלו במועד הנועד לפרעונו או יתן ערובה לתשלומה להנחת דעתו של המנהל.

(ג) החלטתה של ועדת הערר תהיה סופית.

(ד) לוועדת הערר יהיו כל הסמכויות שאפשר להעניקן לוועדת חקירה לפי סעיף 5 לפקודת ועדות חקירה².

(ה) שר המשפטים רשאי לקבוע, בתקנות, כללים להגשת הערר ואת סדרי הדיון בו, לרבות תשלום אגרות ושכר חברי ועדת הערר.

4. (א) הבלו ישולם על-ידי היצרן בשעת הוצאת הסוכר מבית החרושת ובשיעור שיחול אותה שעה.

תשלום הבלו

(ב) המנהל רשאי, בתנאים הנראים לו, לדחות תשלום הבלו, כולו או מקצתו, למועד אחר כנגד ערובה ובתוספת ריבית או בלעדיה.

(ג) לא שולם הבלו, כולו או מקצתו, במועד שנועד לתשלומו, רשאי המנהל לדרוש שהבלו, או החלק ממנו שטרם שולם, ישולם לפי שיעור הבלו החל בשעת התשלום למעשה.

5. סוכר ששולם עליו מכס או בלו ועובד לסוג אחר של סוכר חב בלו, ינוכה סכום המכס או הבלו הקודם מסכום הבלו החדש, אך לא יותר מכדי שיעורו של הבלו החדש.

ניכוי תשלום קודם

6. הבלו ניתן לגביה לפי פקודת המסים (גביה)³, והוראות אותה פקודה, למעט סעיף 12, יחולו על הבלו כאילו היה מס כמשמעותו באותה פקודה.

גביית הבלו

* נתקבל בכנסת ביום ג' בתמוז תשי"ז (2 ביולי 1957); הצעת החוק ודברי הכבר נתפרסמו בה"ח 288, תשי"ז, עמ' 128.

1 ס"ח 19, תש"ט, עמ' 154.

2 חוקי א"י, כרך א', פרק כ"א, עמ' 152.

3 חוקי א"י, כרך ב', פרק קל"ז, עמ' 1374.

7. הוכח להנחת דעתו של המנהל, כי סוכר יוצא מהארץ או שימש לייצור סחורות שיוצאו מהארץ, לא ייגבה הבלו על אותו סוכר, ואם כבר שולם – יוחזר הבלו אם הוגשה למנהל בקשה על כך בכתב תוך ששה חדשים מיום הייצוא.
8. (א) שר האוצר רשאי, בצו, לפטור מבלו, כולו או מקצתו, סוכר שנמכר לאדם מסויים או לסוג מסויים של בני אדם או המיועד למטרה מסוימת.
(ב) המנהל רשאי, כתנאים הנראים לו, להחזיר בלו, כולו או מקצתו, ששולם על סוכר שנמכר לאדם הזכאי לפטור כאמור, אם הוגשה למנהל בקשה על כך בכתב תוך ששה חדשים ממסירת הסוכר לזכאי לפטור.
9. סוכר שעליו ניתן פטור מבלו או הוחזר בלו, לפי סעיף 8, לא יעבירונו אדם למי שאינו זכאי לפטור, אלא לאחר שהודיע למנהל על כך ושילם את הבלו המלא לפני ההעברה.
10. הוכח להנחת דעתו של המנהל שסוכר שעליו שולם הבלו ניוזק בהיותו בהחזקת החייב בבלו, רשאי המנהל, לפי ראיות עיניו, להורות כי הבלו יוחזר, כולו או מקצתו, אם הוגשה למנהל בקשה על כך בכתב תוך חודש ימים מהיום שבו ניוזק הסוכר; סעיף זה לא יחול אלא אם כמות הסוכר הניזוק היא 25 קילוגרם לפחות.
11. (א) נגבה בלו על סוכר שלא היה חב בלו או נגבה יותר מסכום הבלו המגיע, יוחזר הסכום למי ששילמו, אם הוגשה למנהל בקשה על כך בכתב תוך שנה מיום התשלום, ובלבד שאם נמכר הסוכר, לא יוחזר הבלו אלא אם הוכח למנהל כי הסוכר נמכר במחיר שלא כלל את הבלו או סכום הבלו העודף, או כי המוכר החזיר את סכום הבלו לקונה.
(ב) הרואה עצמו מקופח בהחלטת המנהל על פי סעיף קטן (א) רשאי לערער עליה, תוך חודש ימים מהיום שבו נמסרה לו הודעה על ההחלטה, לפני בית המשפט המחוזי; הערעור יוגש בצורת בקשה בדרך המרצה.
12. לא נגבה בלו על סוכר או נגבה פחות מסכום הבלו המגיע או הוחזר בלו בטעות' כולו או מקצתו, רשאי המנהל לדרוש את תשלום הבלו החסר, ובלבד שהודיע על הסכום החסר לחייב בתשלום תוך שנתיים לאחר המועד לתשלום הבלו, או לאחר היום שבו נתקבל התשלום האחרון של הבלו, או לאחר היום שבו הוחזר הבלו בטעות.
13. (א) לא ייצר אדם סוכר אלא אם קיבל מהמנהל רשיון לכך ונתן ערובה, שקבע המנהל, למילוי התחייבויותיו.
(ב) הרשיון יפקע ב־1 בינואר של כל שנה.
(ג) רשאי המנהל להתלות, לצמצם או לבטל רשיון שניתן לפי חוק זה, אם שוכנע כי היצרן עבר על הוראה מהוראות חוק זה; המנהל לא ישתמש בסמכות זו אלא לאחר שנתן לבעל הרשיון הזדמנות סבירה להשמיע את טענותיו.
14. לא ייצר אדם סוכר אלא בחצרים שקיבל עליהם אישור מאת המנהל על סמך בקשה שהגיש לו בכתב והמכילה את תיאור החצרים.
15. לא יוציא אדם סוכר מבית־חרושת בלי אישור המנהל ולא בכמות פחותה מ־25 קילוגרם גרם.
16. (א) לא יחזיק אדם סוכר חב בלו ולא יעבירונו לאדם אחר בכל דרך שהיא, אלא אם שולם הבלו החל על הסוכר, או נדחה התשלום, או ניתן עליו פטור לפי חוק זה.
(ב) יצרן הטוען כי הבלו שולם או כי תשלומו נדחה או כי ניתן פטור – עליו הראיה.

17. (א) יצרן ינהל פנקסים וימסור דינים וחשבונות כפי שנקבע בתקנות.
(ב) המנהל או אדם שהורשה על-ידי רשאי בכל עת סבירה לבדוק את הפנקסים של יצרן.

(ג) יצרן ימסור למנהל או למי שהורשה על ידי לפי דרישתם ותוך התקופה שקבעו, ידיעות, פרטים או הצהרות לענין חוק זה ויערוך מאזן מלאי הסוכר שבידו; נמצא במלאי פחות מכמות הסוכר שצריכה להימצא בו לפי פנקסי העסק ואין ליצרן נימוקים סבירים לחסר, ישלם היצרן על החסר שיקבע המנהל את הבלו בתוספת 25 אחוז.

מנעולים

18. כל דלת מדלתות מחסן סוכר וכל כלי קיבול של סוכר יהיו ננעלים בשני מנעולים; מפתח המנעול האחד יהיה בידי היצרן ומפתח המנעול האחר ימסר למנהל על פי דרישתו.

מקום עבודה
לפקיד

19. יצרן יספק במקום הייצור מקום סביר לעבודה משרדית בשביל פקיד שימונה על-ידי המנהל ויציידו להנחת דעתו של המנהל.

סמכויות עזר

20. המנהל או מי שהורשה על-ידי בכתב רשאי, אם הוא משוכנע שהדבר דרוש להבטיח ביצוע חוק זה או למנוע עבירה על הוראה מהוראותיו —

(1) להיכנס בכל עת סבירה לכל מקום שיש לו יסוד להניח שהוא משמש בית חרושת לסוכר או שמחזיקים בו סוכר, או שעוברים או עברו בו עבירה על הוראות חוק זה, ולערוך בו חיפוש; אולם אין להיכנס כאמור למקום המשמש למגורים אלא על-פי צו חיפוש מאת בית משפט מוסמך;

(2) להשתמש בכל הסמכויות הניתנות לקצין משטרה בדרגת מפקח לפי סעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות) 4, וסעיפים 3 ו-4 לפקודה האמורה יחולו על הודעה שרשם המנהל, או מי שהוסמך לכך על-ידי, אגב שימוש בסמכויות אלה;

(3) לבדוק סוכר הנמצא במקום שנערך בו חיפוש כאמור בפסקה (1) ולתפוס סוכר שיש לו יסוד להניח כי נעברה בו עבירה על הוראות חוק זה, וכן לתפוס כל דבר העשוי, לדעתו, להקל על גילוי עבירה כזאת או לשמש במשפט ראיה עליה.

בפסקה זו "חוק זה" — למעט תקנות שהותקנו לפיו.

תפיסה וחסימה

21. (א) כל דבר שהמנהל רשאי לתפוס רשאי הוא, לאחר נטילת ערובה או בלעדיה, לחסמו בידי האדם שאצלו נמצא הדבר, אם אותו אדם הסכים לכך.
(ב) לא יעלים אדם דבר שנחסם כאמור ולא יגרום לו נזק.

סייג לתפיסה
ולחסימה

22. לא הוגשה תוך שלושה חדשים מיום התפיסה או החסימה תביעה פלילית על העבירה שבגללה נתפס או נחסם דבר, יוחזר התפוס או ישוחרר החסום.

עונשין

23. (א) מי שעבר על הוראה מהוראות חוק זה, או שמסר למנהל או למי שהוסמך על ידי ידיעה או הצהרה בלתי נכונה, או הטעה פקיד מכס ובלו בפרט מסויים העלול לפגוע במילוי תפקידו, דינו — מאסר שנתיים או קנס 5000 לירות או פי שלושה מן הבלו החל על הסוכר שבו נעברה העבירה, הכל לפי הסכום הגדול יותר.

(ב) הורשע אדם על עבירה כאמור, רשאי בית-המשפט, נוסף לכל עונש אחר, לצוות כי הסוכר וכל דבר אחר שבו נעברה העבירה יחולט, כולו או מקצתו, לטובת המדינה, ומשציווה כך ינהגו במחולט כפי שיוורה שר האוצר.

4 חוקי א"י, כרך א', פרק ל"ד, עמ' 439.

(ג) בית המשפט לא יצווה על חילוט דבר אחר כאמור, אם בעליו הוכיח כי העבירה נעברה שלא בידיעתו או שנקט בכל האמצעים הנאותים כדי למנוע את ביצועה.
(ד) בית המשפט רשאי לצוות על חילוט אף אם החשוד בעבירה אינו ידוע, או אם נמלט או נפטר לפני סיום המשפט.

אחריות של
מנהלים ופקידים

24. חברה, אגודה שיתופית וכל חבר בני אדם שעברו עבירה לפי חוק זה, יאשמו בה גם כל חבר הנהלה, מנהל, שותף או פקיד אחראי של אותו חבר, אם לא הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו או שנקט בכל האמצעים הנאותים כדי להבטיח קיום הוראות חוק זה.

כופר כסף

25. שוכנע המנהל כי אדם עבר עבירה על הוראה מהוראות חוק זה, רשאי הוא, בהסכמתו של אותו אדם, לקחת מידו כופר כסף שלא יעלה על הקנס הגבוה ביותר שמוותר להטיל בשל אותה עבירה; הגגשה תביעה פלילית, אין לקבל כופר כל עוד לא ציווה היועץ המשפטי לממשלה על הפסקת ההליכים.

אצילת סמכויות

26. המנהל רשאי לאצול מסמכויותיו ומתפקידיו לפי חוק זה, למעט הסמכויות לפי סעיפים 13(ג) ו-25, לעובד מדינה אחר, אם בדרך כלל או לענין מסויים או לאזור או למקום מסויים.

ביצוע ותקנות

27. שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו, לרבות תקנות בדבר –

(1) הטפסים לרשיונות ולבקשות לרשיונות;

(2) ספרים ופנקסים שינהל יצרן וד"חות שיגיש;

(3) התנאים להוצאת סוכר מבית חרושת והערכה שתידרש לסילוק סוכר מבית-חרושת לבית-חרושת או לשם ייצור, והתנאים לייצוא סוכר או לסילוקו ללא תשלום בלו;

(4) נקיטת הצעדים הדרושים לשם פיקוח על גביית הבלו, לרבות שקילתו של סוכר, החסנתו והחזקתו בבית-חרושת;

(5) אגרה שישלם יצרן בעד עבודה של פקידי מכס ובלו בבית-חרושת מחוץ לשעות שקבע המנהל כשעות עבודה רגילות;

(6) אגרה שישלם יצרן בעד רשיון ייצור;

(7) החזרת בלו לפי סעיפים 7 עד 11.

לוי אשכול
שר האוצר

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה